

GAZETA WARSZAWSKA

WE SRZODĘ DNIA 12. CZERWCA ROKU 1793.

Z Warszawy dnia 12. Czerwca. Xiążę Jmé Giedroyc Biskup Zmudzki, chcąc okazać wdzięczność ś.p. JX. Wyrwiczowi Opatowi Hebdowskiemu, swemu niegdy w Szkołach Jezuickich Professorowi, wydał Proces do swej Dyecezyi, zalecając SS. Ofiarom y Modlitwom Duszę tego zmarłego Męża. Ten Proces, jako czyniący Wielki Honor zmarłemu Nauczycielowi, a większy iefzcze samemu Jaśnie Oświeconemu Uczniowi, kładniemy tu co do słowa:

Stefan Jan Xiążę Giedroyci, Biskup Zmudzki, Kawaler Orderów Polskich. Ludzi Siwą y Cnotą zaszczyconych gdy utracamy, naythliwiej serce y rozum czuie tę strasę, pozbawiając się istotney użyteczności, która społeczeństwa ludzkiego iest gruntem. Z rzędu tych Wielkich Ludzi, dnia 6. Miesiąca y Roku bieżącego umarł w tutejszey Stolicy J.W. JX. Karol Wyrwicz, Opat Hebdowski, Kawaler Orderu S. Stanisława, Roku wieku swego 76. który w Polsce światnych będąc Talentów, prawdziwie żalowanym być powinien od znaiomych Przyjaciół y wlyz-

skich Obywatelów; bo niepodchlebny mając zaszczyt Wielkiego Człowieka, umiał być żywym obrazem Cnotliwego Chrześcianina, przykładnego Kapłana, dobrego Obywatela, wymownego Krasomowcę, Doskonałego Geografa, Biegiego Historyka, y wiele Umiejętności posiadającego gruntownie Literata. Miał z niego zgałzony Zakon Jezuicki wielką Sławę, w którym lat 40. zostawał; Chrześciński Kościół Prawd Moralnych y Dogmatycznych Obrońcę; każdy Prawdziwego Przyjaciela; w wątpliwościach zdrowego Radcę; słowem mówiąc, Męża podług serca Bożego; Męża mówię Rady, Cnoty, y przykładu. Z tych przyczyn, żywym będąc świadkiem od dzieciństwa mego, pod którego Professorstwem pierwsze brałem w Szkołach Jezuickich Nauki y Światło, winienem wdzięczne y czułe moje serce przy Grobie Jego złożyć, y prosić moich Owieczek aby tego Wielkiego Męża smutną pamiętkę śmierci, Modłami y westchnieniami do Boga raczyli uświęcić; Kapłani zaś moiej Dyecezyi przez dzwony w dni Niedzielne y ogłoszenie z Ambon, oraz przez odprawienie Mszy iedney, będą się modlili za Duszę Karola, aby Bóg był litościw Duszy Jego. Dan w Warszawie R. 1795. d. 7. Czerwca. Stefan Xiążę Bi-

skup mł: X. Onufry Orwid Kano: *fnł.* Pisarz Apo-
kol: y Zadwor: Kancel: Stokliński Pleban.

Z Kolonii dnia 13. Maia. Li-
czba najdłuższych się tu *Francuskich*
Jeńców powiększa się coraz, ponieważ
Francuzi niechęć ich wymieniać. Mię-
dzy niemi panuje choroba zaraźliwa,
z której chorzy trzeciego dnia u-
mierają. To sprawia tu wiele zasta-
nowienia się, y Kollegium Lekarskie po-
dało z tey okazji Magistratowi Dekla-
racją, ponieważ codziennie umiera 15.
do 20. osob z tey zarazy.

Z *Bruxelli* dnia 17. Maia. Ku O-
błężeniu Twierdzy *Condé*, czynią przy-
gotowania wszelkie; *Xiąże de Würtem-
berg* Dyrekcyą Obłężenia tego ma pro-
wadzić. *Francuzi* po części cofnęli się
do Obozu swojego ufortyfikowanego
pod *Famars*, częścią też do Miast Po-
granicznych usunęli się. Do atakowa-
nia *Dunkierki*, *Zjednoczone Angiel-
skie*, *Holenderskie*, y *Hanowerskie* Woy-
ska są przeznaczone. Tymczasem *Fran-
cuski* Garnizon w *Dunkierce* kilka Ba-
talionami zasłono; ale też y *Angiel-
ska* Eskadra, trzymająca w zamknięciu
rzeczony MIASTO od strony Morza, co-
dziennie pomnaża się.

Z *Amsterdama* dnia 18. Maia.
Z *Smirny* donosza, że *Fregaty Fran-
cuskie* na *Archipelagu* krążące, ode-
brały od *Konwencji Narodowej* roz-
kaz na zabieranie lub spalanie wszy-
stkich Okrętów tych Narodów, które
Woynę toczą przeciwko *Francyi*, nie-
zważając ani na Neutralność Portów
tamecznych, ani na Towary do Naro-
dów Neutralnych w owych Okrętach
nalezione. Deklaracya ta, podobnego
przykładu niemająca, od wielu jest po-
czytana za *Francuska* Woienną Dekla-
racją przeciwko *Porcie Ottomańskiej*
wymierzoną.

Z *Hagi* dnia 18. Maia. Przez
Kuryera odebraliśmy wczora tę wi-
domość, że *Armia Holenderska* pod

rozkazami *Xiążęcia Następcy d'Orange*,
y *Xiążęcia Fryderyka d'Orange*, cią-
gnie się ku *Tournay*, z czego docho-
dziemy, że *Xiąże de Cobourg* ważne-
go coś w zamierzeniu mieć musi prze-
ciwko *Francuzom*. *Xiąże de Cobourg*,
jest barzo kontent z naszego Woyśka,
które przy niektórych Akcyach z *Fran-
cuzami*, należycie dobrze stawiło się.
Wszystkim *Holenderskim* Officerom przy
Armii Xiążęcia Następcy d'Orange,
Korrespondencyi Listowney prowadze-
nie o zdarzeniach Woiennych, zostało
zabronione.

Z *Londonu* dnia 18. Maia. Rzecz
ta żadney wątpliwości niepodpada, że
Francuska Rada Wykonawcza, ma te-
raz w *Londonie* Pełnomocników; dla
nakłonienia *Lorda Grenville* do Nego-
cyacyi. Wyłuchano nawet iey żada-
nie, y posłano pewną Osobę z zlec-
niem do *Paryża*, na co odpowiedź
Francuskiego Ministra Lebrun, codzien-
nie jest spodziewana. Pomimo tych
pozorów, trudno atoli dać wiarę temu,
ażebym nazw Dwor przytąpić chciał do
zawarcia Pokoju osobnego; owszem
miarkując z okoliczności rozmaitych,
Rząd nasz, jak się zdaie, godzi coraz
jeszcze na starcie głowy tego Węża,
który iadem swoim chciał napuszcząć
y naszą Konstytucyą, y na przytłocze-
nie tey potwory, która *Ludwika XVI.*
z Tronu prowadziła na Plac *Exeku-
cyi* pod Miecz, y *Familią* jego z Pa-
łacem wtraciła do *Katuszy*.

W *Hiszpańskim* Okręcie *Regeštro-
wym*, przez *Anglików* *Francuzom* ode-
branym, nowe coraz *Skarby* odkrywają.
Wiele jeszcze *Sztabów Złota* cie-
niuchną cynową blachą obwiedzionych
(a to dla uniknienia wielkiego *Cła* na-
łożonego na wprowadzenie *Złota*) na-
lezione. Cała ta *Zdobycz* na jeden
Million y *300,000. Funtów Szterlin*:
jest oszacowana, y według *Prawa Na-
rodów*, przez *Sąd Admiralicji*, została

wyrokiem przyznana tym, którzy ją Francuzom z rąk wydarli.

Hrabini *de Coigni*, na otwartym Bacie z *Boulogne* do *Angielskich* brzegów zdrowo przybyła, y ciotu *Guilotiny* szczęśliwie uszła.

Na Rzekę *Humber* zawinęły dwa z Hrabia *d'Artois* Okręty *Woienne Rosyjskie*, y przywiozły tę wiadomość, że wkrótce takichże Okrętów więcej z *Wojkiem* przybędzie.

Z *Hagi* dnia 25. *Maia*. Przez *Anglią* odebraliśmy wczora tę wiadomość, że *Naczelnicy Partii Jakobińców* we *Francyi*, codziennie bliżej do upadku swego przystępują. *Partye zaś Royalistów* wzmagaia się coraz znaczniej. *Expedycye* ich *Woienne* pomyslnie idą, *Konwencya Narodowa*, dobrze znając, że *Panowania* swego y *przemocy* długo niezdola już obronić, ostateknie teraz dla utrzymania się natęży *Sily*, y *środków* chwytą się desperackich. *Lud* we *Francyi* zaczyna już otwierać oczy, poglądając, w jaką *nieszczęśliwość* przepaść zepchnięty został, y dla tey przyczyny, po wielu *Departamentach Francuskich*, zgola już *rozkazów Konwencyi Narodowej* słuchać niechcą. *Słowem*: *panowanie Jakobińców* we *Francyi* zdaje się być niedalekie od całkowitego wywrotu swego.

Z *Sztokholmu* donoszą, że *tameczny Posel Rosyjski* deklarował *Szwedzkiemu Ministrowi*, iż *Rosya* wkrótce wyszle *Flotę* na *Morze Szrodziemne*; y że przy tey okazji żąda *wiedzieć*, w jakim *zamierzeniu* działą się *Woienne Uzbrojenia* tak w *Karlskrona*, iak y po innych *miejscach*. *Xiążę Regent* miał odpowiedzieć, że *Uzbrojenia* te działą się dla *zabezpieczenia Kraju*, y że *Szwecya* najsćisleyszą *Neutralność* zechce zachowywać.

Z *Paryża* dnia 20. *Maia*. *Trzy osoby* z *dawney Szlachty Segur* (z

Famili *Marzalka* tegoż *nazwiska*) *de Pressac* y *Carvin* dały się najać za *Furmanów* dla *przewiezienia* *Transportów* do *Departamentu la Vendée* przeznaczonych. *Wzięto* ich w *areszt*, ponieważ jest *podeyrzenie*, że pod tą *zaskoną* iaki *Proiekt* do *Kontra-Rewolucyi* musiał być *ukryty*. *Oni* na *swoję* *Obrońę* tym się *złożyli*, że w *stanie* *Rowności*, *każdemu* *Obywatelowi* powinno być *wolno* *bawić* się tą *Profesją*, iaką *кто* *obiera* *sobie*; *wszakże* *ich* z *aresztu* *nie* *uwolniono*. *Santerre*, *który* *już* *pojechał* do *Departamentu la Vendée*, *wczasy* *swoiey* w *Paryżu* *niebytności*, *obrał* *Zastępcą* *swoim* *Złotnika* *Boulanger*, y *ten* *wybor* *Municipalność* *potwierdziła*.

Podług *Listów* z *Limoges* datowanych dnia 15. *Maia*, *Royalisci* przy *Angouleme* zabrali *Patryotom* 1,400. *Miar* (*Septiers*) *Zboża* *przeznaczonego* do *Limoges*, *przez* *co* *Miasto* *namienione*, na *naywiększy* *niedostatek* *naydniej* się *narazone*.

Z *Bruxelli* dnia 25. *Maia*. *Rząd* *nasz* *kazał* *ogłosić* *dwie* *Deklaracye* w *okolicościach* *teraźniejszy*ch *nader* *ważne*. W *pierwszey* *pod* *dniem* 15. *Maia* *wydaney*, *wszystkim* *Poddanym* *Cesarza*, *którzy* w *wiadomym* *Korpusie* *Bethuniistów* *przeciwko* *Oyczyźnie* *swoiey* *służyli*, *zupełny* *ogłasza* się *Pardon*, y *do* *tych* *rozciągnięty*, *którzy* *aktualnie* *jeszcze* *przy* *Francuskiey* *Armii* *naydnią* się, *skoro* w *ciągu* *3ch* *tygodni* *po* *publikacyi* *powrócą* do *Oyczyzny* *nazad*. *Druga* *Deklaracya* *wydana* *dnia* 17. *Maia*, *ogłasza* *dla* *Prowincyi* *Brabantskiey* *Amnestyą* *Powszechną* *za* *wszystkie* *Przestępstwa* y *Nieporządki* *ściągaiaące* się do *Insurrekcyi* *pod* R. 1789. y 1790.

Z *Lizbony* d. 27. *Kwiet*. *Dotąd* *rozumiano* *tu*, że *nasz* *Dwor* *przy* *teraźniejszy* *Wojnie* *Neutralność* *utrzymywać* *zechce*; *lecz* *od* *kilku* *dni* *Sy-*

stema tu znacznie z nienišosię. *Francuski Chargé d'Affaires*, P. d'Arbaut, który do tego czasu jeszcze w bezpieczeństwie przebywał u nas, z Kraiu został wywołany. Tenże los spotkał także wielu innych *Francuzów* tu najdujących się. Prócz uzbroionych już Okrętów Woennych, trzy jeszcze Okręty Liniowe, y dwie Fregaty, z największym pośpiechem uzbraiają, y iak twierdzą, Korpus Woyska *Portugalskiego* od 6. Reymentow Infanteryi y 3. Kawaleryi pod rozkazem General-Leytnanta *Das Minas*. w Sukkurs do *Hiszpanii* posłane będzie.

Po przełożeniu od Pośta *Angielskiego* uczynionym Dworowi naszemu, ażeby Woennym Okrętom *Portugalskim* y *Angielskim* zobopolnie było wolno zawinać do Portów Obojga Narodów, bez determinowania liczby pewney; tudzież, ażeby Kommendantom rzeczonych Okrętów dawano rozkazy wzięcia Kupieckich Okrętów Obojga Narodów pod Konwoy y Protekcyą; Xiążę *Brazylji* kazał teraz ogłosić, że *Portugalia* propozycyą tę przyjęła. Między *Anglią* y *Hiszpanią* taż sama Konwencya (barzo ważna) jest ugodzona.

Post Scriptum. Wspomniony *Francuz* ów d'Arbaut, takich naostatku dopuścił się zdróżności, że Rząd kazał go zaprowadzić do *Intendenta Policyi*, gdzie surowie go skarano pierwiey, potym zaś na Okręt przeznaczony do *Hawre*, z czterma Ziomkami swemi został wsadzony, y ten Okręt na dniu 19. Kwietnia odbił z nim od brzegów naszych. Codziennie tu *Francuzow* areztować y transportować za granice nieprzeſtaia.

Z *Kadyx* d. 18. Kwiet. Rozmaite Okręty Kupieckie z ładunkami do *Amerykańskich* Portów w *Mainu* ruszać ztąd mające, przez Okręty Woienne zostaną eskortowane. Okręty w tuteyszej Odnodze Morskiej jeszcze ba-

wiać, są: *Conception* od 112. harmat pod Kommandą General-Leytnanta *Langara*; *A. Raymond* od 80. harmat; y *Infant Don Pelagio* od 74. harmat. Ostatni ten Okręt przyposobi się niebawiać do Zeglugi, dla transportowania pierwszego Batalionu Reymentu *Cordova* do *Barcelony*, zkađ on potym daley poplynie do *Kartageny*, dla przyłączenia się do Eskadry po *Sródziemnym Morzu* krążącey. Oprócz tego, rozmaite jeszcze inne *Hiszpańskie* Okręty Woienne urządzają, między innymi *Damasc* od 74. y *Minho* od 54. harmat.

Na dniu 9. *Maia*, zawinęła tu *Angielska* Barka, która swą Zegluga od *Wyspy Trinidade* przebywszy w dniach 65. umyślnie od Rządu tamecznego tu wyłana, przywiozła tę wiadomość, że *Francuski* jeden Okręt Woenny *la Ferme* od 74. Fregata jedna od 40. harmat, y Korwetta jedna od *Martyniki* y *Guadaloupy* z znaczną liczbą *Francuskich* Officerów y *Zołnierzy* emigrowanych, tudzież z wielą *Negrami* tam przybyły.

Wypis z Listu z *Nantes* d. 10. *Maia*. Dowiadujemy się tu, że pewny wydział od 300. *Zołnierzy* z Reymentu niegdy *Provence*, o 5. mil ztąd w *St. Colombin*, swą *Konfystencyą* mający, z *Chorągwią*, *Orężem*, y *Bagażami*, przeszedł na stronę *Royalistów*, którzy Wydział ten dobrze przyjąwszy, odezwali się do *Zołnierzy* naszych, mówiać: iż krzywdy żadney nieuczynią oni noszącym mundur biały (to jest *Woysku Liniowemu*), gdyż ci nieprzyłożyli się do zabicia *Króla*. Jednego z tych *Zołnierzy* dobrze poczęstowawszy, y *Talarami* hojnie obdarzywszy, znown do nas przyſtali nazad. Ten opowiedziawszy przed *Adminiftratorami* Departamentu wszystko co się tam stało, do więzienia potym wsadzony został. Od 2. tygodni zabrali nam *Royalisci* 1,000. *Flint*, 3. *harmaty*, y 2. *Prochowe Wozy*.

S U P L E M E N T

DO GAZETY WARSZAWSKIEY

WE SRZODĘ DNIA 12. CZERWCA ROKU 1793.

Z Warszawy dnia 12. Czerwca. Ciało ś. p. JX. Wyrwicza Opata Hebdowskiego, zawieszono jest prywatnie na Cmentarz za Miastem nowo-wystawiony, y w tamecznych Katakumbach pogrzebione. Nastąpiły potom za Duszę jego trzydniowe (dnia 10. 11. y 12. tego Miesiąca) Uroczyste Exekwie w Kościele Parafialnym tuteyszym Panny Maryi, gdyż w tey Parafii życie swe zakończył.

Konfederacya Generalna Obu Narodów, wydała względem Generalstwa Artyleryi W. X. Lit: następujące dwie Rezolucye:

Konfederacya General: Wol: Obu złączonych Narodow. Na wakniący Urząd *post Resignationem* Ur: Xcia Kazimierza Sapięby Generala Art: W. X. Litt: przez wzgląd znakomitych zasług J.O. Xcia Alexandria Sapięby Kanclerza W. W. X. Litt: Marszałka Konfederacyi Generalney W. X. Litt: do tego Urzędu Ur: Xcia Franciszka Sapięby Syna J.O. Kanclerza Litt: JKMcI rekomenduje, y wydany przywilej WW. Kanclerzom zapieczętować zaleca, gażę do tego Urzędu tylko szczególnie do samego Generala Artyleryi przywiązaną taką, iaka w Koronie jest, przeznacza. Waruie udzielnie fortragowanie na Szefostwo w Regimentie siodnym, iako świeżo na przeszłym ostatnim Seymie do Generala Artyl: przyłączonym, y ważność wszystkich Patentow W. Hetmiana W. X. Litt: w czasie oddalenia się za Granicę Ur: Xcia Kazimierza Sapięby przeszłego Generala Artyleryi na Rangi Oficerskie w Korpusie Artyl: y Regimentie siodnym wydane, y przez Fortragi do otrzymania Przywilejow J. K. Mci podane. Dan w Grodnie 1793. dnia 1. Maia. &c:

Konfederacya Generalna Wolnych Obojga złączonych Narodow. Rezygnacją dobrowolną od Ur: Xcia Kazimierza Sapięby Urzędu Generalstwa Artyl: W. X. Litt: przyjmując, zaleca Kommissyi Skarbu Litt: ażeby dobra y grunta wszelkie, ktore dawniey do tego Urzędu osobicie tylko były przywiązane, przez wyślanych Oficjalistow zlustrowala, y procent całkowity wyprowadziła, koncem oddania onych podług urzadzenia dalszego Rzpłtey względem dzierżawy Sterostw. Działo się w Grodnie dnia 1. Maia &c:

Konfederacya Gener: W. X. Lit: wydała Obiaśnienie względem siedzenia Wieży na Osobach Stanu Duchownego zasądzonych, lub zasądzać się mających, w następujących słowach:

Konfederacya Generalna Wielkiego Xięstwa Litt: Zapobiegając zdarzonym w tych czasach doświadczeniom, iż sądy świeckie nakazują osobiste Duchownym wieży siedzenie, deklarując iż odtąd na osobach Duchownych wieży gorney nie wolno będzie sądzić, ale jeżeliby albo za ewekacją, albo za kontrawencyą, albo za źle założoną od mniejszego, do wyższego subsellium Appellacyą, czyli za inne iakie przeciwko Prawom Krasiowym wykroczenie, na karę wieży Cywilney osoby Duchowne zasłużyły: tedy Sąd każdy nie decydując koniecznego siedzenia, za każde zasłużone sześć niedziel wieży, po tysiąc kop, to jest po Zło: Pol: 2500.

na Osobach Duchownych wkazywać będzie. A zatym jeżeliby się dotąd na jakiej Duchowney osobie sądzona a nie dopełniona nakazała wieża, tedy od osobitego oney wyśiedzenie Konf: Gener. W. X. Litt: uwalnia, a do oplacenia determinowanego teraz szacunku wieży, na terminie do zafadania przeznaczonym obowiązui. Jeżeliby zaś Osoba która Duchowna na siedzenie wieży *in fundo* załugowała, tedy taką osobę do Zwierzchności Duchownej Biskupow, na udeterminowanie kary *in aequivalenti* więzienia, według praw Kanonicznych, odsyłać wszelkim Strydykcyom zaleca. Działo się na Seffyi Narodu Litt: R. 1793. Miesiąca Czerwca 3. dnia w Grodnie. *Josef Zabetto Łowczy W. Litt: Marsz: Konf: Gener: W. X. Lit. Jan Zarzycki Piszczęgi W. y Konf: Gen: W. X. Litt: Sekretarz.*

Dyaryusz Cesarzkiej Główney Armii z Główney Kwatery w Curgies dnia 24. Maia. Około godziny 6. ranney. Na Woienney Radzie zawczora odprawioney postanowił Felt-Marszałek Xiążę *de Cobourg*, *Generatissimus* Armii Sprzymierzoney, przypuścić Attak na straszliwy Nieprzyacielski Oboz w *Famars*, który, iak na początku wieku ninieyszego pod Marszałkiem *de Villars*, Przedmurzem stał się *Francyi*, tak y teraz po nagłym *Francuzów* wyrugowaniu z *Niderlandów*, iedyną był nadzieją Partyi *Jackobinow*. Na ten koniec cała Potęga Woienna Mocarstw Sprzymierzonych, do marszu w nocy z dnia 22. na 23. Maia, kommanderowana była. Cesarzkie Korpus Pułkownika *de Mylius*, ruszywszy od *Ypres*, maszerowało przez *Neuwe Eglise* na Miasto *Armentieres*. Armia *Holenderska* Obozem stojąca w *Orq* y *Marquain*, opanowała Miasta *Lannoi*, *Turcoin*, *Roubaix*, *Veruik*, y *Comines*. *Anglicy*, *Prusacy* y *Hanoweranie*, pomknęli się przez *Baisieux* aż do Wioski *Sebourg*. Cesarzkie Korpus pod Hrabią *Latour* ruszywszy z Obozu swego przed *Maubeuge*, zbliżało się przez *Bava* ku Gościńcowi *Valenciennes* na *Quesnoi*. Generał Cesarzki *Clairfait* z swoją Armią przez las od *Raismes* okrążył Fortecę *Valenciennes*. y Xiążę *de Cobourg* sam z swoim Woyskiem puścił się prosto na Oboz Nieprzyacielski. Ten Nieprzyacielski Oboz prawym swoim skrzydłem opierał się o *Skaldę*, lewym zaś dosięgał Rzeki *Ronelle*. Czoło iego, ogromną Artyleryą, y Pafnem ciągnących się Szańców było opatrzone, tudzież drugim jeszcze Obozem na przedzie przy *Villers-Pol*, trzema mocnymi Szańcami warownym było zastrzeżone.

Na dniu 23. Maia przy świtaniu, Generał *Otto* Kommanderujący Awangwardyą Xiążęcia *de Cobourg*, atakował ów na przedzie *Francuzów* Oboz, zwalczył go, zabrał dwa Szańce y 7. harmat, ubił wielu Nieprzyaciół, y kilku Jeńców zagarnął. Ostatni Szaniec, dopiero po nazyścielzym odporze pokonany y dobyty został. Około godziny 6. wieczornej, już 16. harmat Nieprzyacielowi wziętych naliczono. Tymczasem Potyczka wzmagala się coraz zwawfsza, stała się powszechnieysza, y ze wszelką, iaką tylko można sobie wyobrazić zawziętością z stron obudwu była prowadzona. Sprzymierzone Woyska rozłożywszy *Pontony*, przeszły na drugą stronę Rzeki *Ronelle*. Gdy Xiążę *de Cobourg* około godziny 3. pomiarkował, że Zwycięstwo skłaniało się za stronę Potęgi Sprzymierzoney, kazał więc Kwatery Główną z *Quiourain* przeprowadzić do *Curgies* głębiej w *Kray Francuski*. Około godziny 9. Nieprzyacielski Oboz był zwalczony, y za pierzchającymi *Francuzami* przez całą noc upędzano się.

Dalsz około godziny 5. ranney szturmem wzięto ostateczny Szaniec Obozu Nieprzyacielskiego, y *Francuzi*, których z niezwyciężonego wyparto

stenowiska, umykali co tchu do *Valenciennes* y do *Bouchain*. Klęska ich była barzo znaczna. W nocy stracili 15. harmat, y z okoliczności miarkując, musieli oni ogulnie utracić więcey niż 30. harmat, między któremi rozmaite są z wielkiego Kalibru. Niepodobna jest rzecz w tym momencie dokładnie wyszczególnić okoliczności wszystkie akcyi tey chwalebney y decydującey. To bez zawodu twierdzić możemy, że *Austryacy*, *Prusacy*, *Anglicy*, *Hannoveranie*, *Hafowie*, y *Holendrzy*, czynili wszystko, czego tylko od Woioowników po ich Męstwie y Bohatyrskim Animuszu spodziewać się można było. Dziś także przypuszczony zostanie Attak do Okopów Nieprzyjacielskich na Górze *Ansin*, y ze wszystkich okoliczności miarkując, y te utrzymać się niezdolają. W takowym razie, tak Forteca *Valenciennes*, iako też y *Condé*, na okół od naszego Woyska opasane, niebyłyby w stanie czynienia nadal dzielnego odporu.

Okolo godziny 12. po południu. Królewic *Angielski* Xiążę *de York* z swoią Armią, y Xiążę *de Hohenlohe* z Korpusem Woyska Cesarzkiego, wielką sławą okryli się. Okopy na Górze *Ansin* są zwalczone y zabrane. *Francuzi* stracili 25. harmat, wielką liczbę Wozów Amunicyi, Bagażów &c. *Valenciennes* teraz dookoła jest opasane y ściśnięte. *Francuzi* na ucieczce swoiey między *Bouchain* y *Cambrai* w wielkim nieporządku cofnęli się. Twierdzę *Condé* po raz ostatni wezwano do poddania się. Dezertorowie *Francuscy* całemi gromadami przybywają do nas.

Wypis z Listu z *Wiednia* dnia 18. *Maia*. Gabinet nasz coraz ieszcze nadzwyczajnie jest zatrudniony, y Kuryerów wysyłanie nieustaje. Pogłoski za Pokoim utrzymują się śród kwapienia się nowych Posłków z pośpiesznym *Marzmem* do *Niderlandów*.

Z *Frankfurtu* dnia 21. *Maia*. W *Moguncyi* uzbroiło się do 600. *Klubów* na bronienie *Moguncyi* wespół z *Francuzami*. Na 6,000. Chorych leży po Szpitalach tamecznych. Zapasy Końskiego mięsiwa przy porze Roku teraznieyszey, śmierdnieją tamże, przeto dobywają z piwnic *Mogunczyków* *Emigrantów* obficie dobrego wina, y dla utrzymania *Zołnierzy* przy dobrej myśli, hoynie im go dostarczają. W *Moguncyi* naydroższe sprzęty trzymają w podziemnych sklepach y wszystkie dyspozycye przeciwko *Pożarom* uczyniono. *Baterye* *Oblężeniów* tak się blisko teraz podfunęły pod *Moguncyą*, że z harmat *rafuntowych* można inż do samego *Miasta* wybornie sięgnąć.

Z *Paryża* dnia 17. *Maia*. Na *Sessyi* *Konwencyi* *Narodowej* dnia 13. *Maia* doniosł Pan *Santerre* (jest to *Piwowar*, który *kommenderował* *Woyskiem* prowadząc na haniebnny y śmiertelny *Plac* *Ludwika XVI.*) że 10. do 15,000. *Zołnierzy* ruszyło z *Paryża* do *Departamentu* *la Vendée* przeciwko *Royalistom*, y że po zwalczeniu (ieżeli się uda) *Royalistów*, cała nasza *Armia* przeprawią się do *Anglii*, y przez *Proklamacye*, *Odezwę* do *Ludu* *Angielskiego* uczynić zdoła. Taką *Plantę* Pan *Santerre* sam ułożył y dokładniey potym *Układ* swóy wyszczegulnic obiecał. Tymczasem w celu uskutecznienia *Planety* *namienionej*, domagał się dla każdego *Batalionu* *iednego* *Officera* *sprawnego* y *rozmaitych* *Matematycznych* *Instrumentów*. *Odesłano* go z tym *Projektem* do *Deputacyi*.

General *Gueteineau*, którego w *Thouars* o zdradę obwiniono, do areztu wzięty został.

Barrere doniósł, że Rada Wykonawcza mianowała Generała *Custine* na Kommandanta Armii *Pułnocney*, a Generała *Houchard* na tymczasowego Kommandanta Armii *Nad-Mozelskiej* y *Nad-Reńskiej*. Obiedwie Nominacye potwierdzono.

Na Seffyi d. 15. Maia, czytano List Kommissarzów Konwencyi przy Armii przeciwko *Royalistom*, gdzie usprawiedliwiaią Generała *Gueteineau*, względem zdrady mu zadaney. *Royalisci* wolno puścili Generała tego z Sekretarzem jego na *Parol*, y do *Saumur* go posłali. W Patencie iemu danym od *Royalistów*, wyrażono co następuje: = „My Generałowie Armii „*Katolickiej* y *Królewskiej*, dozwalamy Panu *Gueteineau* udania się do iakiegokolwiek Miasta zechce, w tym będąc przekonaniu, że on przeciwko nam „Broni niepodniesie, chyba gdyby on w sposób prawny z niewoli swey był „uwolniony. „

Na Seffyi d. 16. Maia, General *Paoli*, którego do Kratek Konwencyi *Narodowej* wzywano, w Liście pisanym donosi, że dla słabości zdrowia, niemoże on w celu usprawiedliwienia siebie przed Konwencyą podeymować podróży więcey niż od 200. mil *Francuskich*. Odezvano się potym, iż Mandat przywołujący *Paolego* do kratek sprawił zamieszanie na Wyspie *Korsyce*, chociaż, iak twierdzą, Partya *Patryotów*, iest tam mocniejszy. Przy Liście *Paolego* był także List Administratorów *Departamentu Korsykańskiego*, domagających się cofnienia nazad Dekretu przeciwko *Paolem*u zapadłego, zwłazcza gdy *Paoli* stawiał się zawsze Przyjacielem Pokoju y Wolności.

DONIESIENIA Z WARSZAWY DNIA 12. CZERWCA R. 1793.

Uwiedzają się Kredytorowie Prawa y Pretensye swoje do Substancyi Staroza: *Zelmana Mendłowicza z Głuska* mający, iżby na Terminie Kommissyi za Rezkryptem JKMcI do rozłádenia tey Sprawy wyznaczoney, z odwołania dnia 25. Iunii 1793. R. w *Warszawie* w *Kamienicy JP. Białobrzęskiego* w *Rynku Starey Warszawy* pod N. 61. stojący przypadającym, iako na Terminie ofłatecznym stawali, y pretensye swe Likwidowali.

W *Kamienicy* przy *Ulicy Freta* pod Num: 250. na pierwszym piętrze będzie się odprawiać przez *Urząd Ławniczy M.S.W.* Aukcyja rzeczy następujących: iako to: *Handlu Korzennego* y *Winnego*, *Piwa Angielskiego*, *Zegarów*, *Sreber*, *Miedzi*, *Cyny*, *Sukien*, *Bielizny*, *Zwierciadeł*, *Komodów*, *Szaf*, *Książek*, *Karet*, *Kolasek* y różnych *Sprzętów Domowych*, za gotowe pieniądze, dnia 13. y następujących *Czerw:* o godzinie 2. po południu.

Z prorogacyi przez *Urząd Ławniczy Miasta Pragi*, drugi Termin *Licytacji* jednego *Dworku Szl: Szyszkowskich* *Małżonków* narożnie w *Rynku Praskim* stojącego, na dzień 15. *Mca Czerwca* R. idącego iest determinowany, zaś *Proces Konkursowy* przez *Kredytorów* do *Dworku Szl: Pawła y Agnieszki Zielińskich* *Małżonków*, w *Sądzie Miasta Skaryszewa* na *Pradze* przy *Warszawie* kończy się.

Licytacya *Kamienicy* y *Dworku Szl: Raycha* przy *Ulicach Gasna* y *S. Krzyska* pod N: 1366. iytuowanych, z mocy *Dekretu Sądów Woytowskich* y *Ławniczych Miasta Bielina* w *miejscu Sądowym* d. 6. *Mca Lipca* R. 1793. po południu o godzinie 5. odprawiać się będzie. *Zyczący* sobie kupić, może wcześniej swoją *Offerencyą* w *Kancellaryi* tegoż *Bielina* zapisać, y *Terminu Licytacji* *attentować* powinien.